

รายงานสรุปการประชุมเชิงปฏิบัติการ

หลักสูตร “ อดุณิยมิวิทยากับการวางแผนการจัดการที่ดินในพื้นที่เสี่ยงภัยทางการเกษตร ”

ณ ห้องประชุมกรมพัฒนาที่ดิน ชั้น ๒ อาคาร ๖ ชั้น

วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

นางสาวสมจิตต์ เลิศศิษยวรรณ ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ ได้เข้าอบรมหลักสูตร “ อดุณิยมิวิทยากับการวางแผนการจัดการที่ดินในพื้นที่เสี่ยงภัยทางการเกษตร ” ณ ห้องประชุมกรมพัฒนาที่ดิน ชั้น ๒ อาคาร ๖ ชั้น วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ จัดโดยกองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน ซึ่งวิทยากรที่มาให้ความรู้ คือ ดร. กมล พรหมสาขา ณ สกลนคร ผู้อำนวยการส่วนวิเคราะห์เรดาร์และดาวเทียมอดุณิยมิวิทยา สำนักพยากรณ์อากาศ กรมอดุณิยมิวิทยา สรุปหัวข้อการบรรยายพอสังเขป ดังนี้

๑. พยากรณ์อากาศเพื่อการเตือนภัยโดยภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้นบริเวณประเทศไทยมีดังนี้

- พายุฝนฟ้าคะนอง

- พายุหมุนเขตร้อนเกิดขึ้นบริเวณทะเล พัฒนาจากหย่อมความกดอากาศต่ำกำลังแรง และพัฒนาเป็นพายุดีเปรสชันเขตร้อน (tropical depression) ความเร็วลมใกล้ศูนย์กลางไม่ถึง ๓๔ นอต (๖๓ กม./ชม.) พายุโซนร้อน (tropical storm) ความเร็วลมใกล้ศูนย์กลาง ๓๔ นอต (๖๓ กม./ชม.) ขึ้นไป แต่ไม่ถึง ๖๔ นอต (๑๑๘ กม./ชม.) ไต้ฝุ่น (typhoon) ความเร็วลมสูงสุดใกล้ศูนย์กลางตั้งแต่ ๖๔ นอต (๑๑๘ กม./ชม.) ขึ้นไป

- อุทกภัยและอันตรายที่เกิดจากสภาวะน้ำท่วมหรือน้ำท่วมฉับพลัน มีสาเหตุมาจากการเกิดฝนตกหนักหรือฝนตกต่อเนื่องเป็นเวลานาน เนื่องมาจากหย่อมความกดอากาศต่ำ พายุหมุนเขตร้อนร่องความกดอากาศต่ำ ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ

- แผ่นดินไหวมี ๒ สาเหตุ คือ

๑) จากธรรมชาติ ได้แก่ การเคลื่อนที่อย่างฉับพลันของเปลือกโลก ภูเขาไฟระเบิดและมีแหล่งน้ำธรรมชาติบนรอยเลื่อนที่มีพลัง

๒) จากมนุษย์ ได้แก่ การทดลองระเบิดนิวเคลียร์ใต้ดิน เหมืองถล่ม และการสร้างอ่างกักเก็บน้ำบนรอยเลื่อนที่มีพลัง

- สึนามิ สาเหตุของการเกิดสึนามิ แผ่นดินไหวขนาดใหญ่ แผ่นดินไหวใต้ทะเล ภูเขาไฟระเบิดดินถล่ม แผ่นดินทรุด อุกกาบาตขนาดใหญ่ตกลงในทะเล การพยากรณ์การเกิดนามิ นักวิทยาศาสตร์ไม่สามารถพยากรณ์การเกิดแผ่นดินไหวและคลื่นสึนามิได้ แต่ด้วยข้อมูลพื้นฐานที่มีอยู่ทำให้เราสามารถเตรียมการรับมือกับภัยพิบัติได้ เพื่อบรรเทาความเสียหายจากภัยเหล่านั้นโดยการจัดตั้งสถานีตรวจวัดคลื่นแผ่นดินไหว

สำหรับการเฝ้าระวังสภาพอากาศ/แผ่นดินไหว สามารถติดตามข่าวอากาศจากกรมอดุณิยมิวิทยา www.tmd.go.th หรือ www.satda.tmd.go.th ซึ่งการพยากรณ์ค่อนข้างถูกต้องแม่นยำถึงร้อยละ ๘๐-๘๕ โดยการเคลื่อนตัวพายุหมุนเขตร้อนความถูกต้องร้อยละ ๘๕ การพยากรณ์ฝนฟ้าคะนองความถูกต้องร้อยละ ๘๐ การพยากรณ์ฝน ความถูกต้องร้อยละ ๘๐ แผ่นดินไหว/สึนามิ ไม่มีการพยากรณ์

๒. การประมาณค่าปริมาณฝนด้วยเรดาร์ แสดงผลออกมาเป็นแผนที่ การประมาณค่าน้ำฝนดูจากสี ถ้าปริมาณน้ำฝน ๐.๑ - ๑๐ มม.= ฝนเล็กน้อย (สีฟ้าถึงเขียว) ปริมาณน้ำฝน ๑๐.๑ - ๓๕.๐ มม.=

ฝนปานกลาง (สีเหลือง) ปริมาณน้ำฝน ๓๕.๑-๙๐.๐ มม.= ฝนหนัก (สีแดง) ปริมาณน้ำฝน > ๙๐.๐ มม.= ฝนหนักมาก (สีม่วง) การเตือนภัยน้ำท่วมดูจากค่าฝนสะสม ๒๔ ชั่วโมง หากฝนตก > ๙๐.๐ มม. สะสมหลายวัน ติดต่อกันระวังอาจเกิดน้ำท่วมขึ้นได้

๓. ข้อมูลดาวเทียมอุตุนิยมวิทยา ดาวเทียมอุตุนิยมวิทยาเป็นดาวเทียมซึ่งใช้ในการตรวจวัด ข้อมูลทางอุตุนิยมวิทยาที่มีประโยชน์อย่างยิ่ง เนื่องจากสามารถตรวจวัดข้อมูลอากาศในพื้นที่ที่ไม่สามารถทำการตรวจวัดได้โดยตรง จากเครื่องมือตรวจอากาศชนิดอื่น โดยวงโคจรอยู่ในตำแหน่งเส้นศูนย์สูตรของโลก มีความสูงจากพื้นโลกประมาณ ๓๕,๘๐๐ กิโลเมตร โคจรผ่านใกล้ขั้วโลกเหนือและใต้มีความสูงจากพื้นโลกประมาณ ๘๕๐ กิโลเมตร

๔. การแปลความหมายความกดอากาศระดับน้ำทะเลจากแบบจำลองบรรยากาศ บริเวณอากาศไม่เสถียรภาพ จะมีความกดอากาศต่ำกว่าระดับน้ำทะเลปานกลางต่ำกว่าสิ่งแวดล้อม และมีโอกาสพัฒนาตัวเป็นพายุหมุนเขตร้อน ยิ่งบริเวณความกดอากาศต่ำมาก ๆ พายุจะยิ่งพัฒนาแรงขึ้น ในแผนที่ความกดอากาศจะมีสีแดงถึงแดงเข้ม เป็นต้น บริเวณอากาศเสถียรภาพจะมีความกดอากาศระดับน้ำทะเลปานกลางสูงกว่าสิ่งแวดล้อม แลบ่งบอกถึงมวลอากาศที่หนักกว่าสิ่งแวดล้อม ลักษณะอากาศเย็นและอากาศแห้ง นำพาแห่งความหนาวเย็นในแผนที่ความกดอากาศจะมีสีฟ้าอ่อนถึงฟ้าเข้มถึงสีขาว เป็นต้น การแปลความหมายความกดอากาศ ระดับน้ำทะเลจากแบบจำลองบรรยากาศ การแปลความหมายความกดอากาศระดับน้ำทะเลจากแบบจำลองบรรยากาศ

(นางสาวสมจิตต์ เลิศศิษยวรรณ : รายงานสรุป)